

Presidente D. Luis Domènech y Montaner.

ACTA

DE LA

SESSIÓ PÚBLICA

CELEBRADA EN LO

ATENEU BARCELONÉS

LO DIA 24 DE MARÇ DE 1900

MINISTERIO
DE CULTURA

ATENEU BARCELONÉS

ACTA

SESION PUBLICA

COMISION DE

TRABAJOS

MINISTERIO
DE CULTURA

BARCELONA

ACTA

DE LA

SESSIÓ PÚBLICA

CELEBRADA EN LO

ATENEU BARCELONÉS

LO DIA 24 DE MARS DE 1900

BARCELONA

ESTAMPA DE "LA RENAIXENSA"

1901

ACTES DE LA SOCIETAT

JUNTA DIRECTIVA PERA L'ANY DE 1898 A 1900

President

D. Domènec Domènech i Montaner

Vicepresident

D. Antoni M. Gual i Soler

Secretari general

D. Joaquim Guàrdia i Gibert

Vice-secretari

D. Carlos Lluís

Tresorer

D. Antoni Gual

Comptador

Joaquim

Bibliotecari

D. Antoni Gual

Conservador

D. Antoni Gual

Vocals sense càrrec

D. Francesc Matesa

D. Benaventura Bassagoiti

D. Ernest Molins y Bassas

D. Domingo Martí y Jalla

D. Josep Roig y Pineda

D. Lluís C. Ferrer Vidal y Soler

D. Joan Serra i Mestres

MINISTERIO DE CULTURA

ACTES DE LA SOCIETAT

— . —

JUNTA DIRECTIVA PERA L'ANY DE 1899 Á 1900

PRESIDENT

D. Lluís Doménech y Montaner.

VIS-PRESIDENT

D. Antoni M.ª Gallissá.

SECRETARI GENERAL

D. Joaquím Giralt. y Verdaguer.

VIS-SECRETARI.	D. Cárles Llussá.
TRESORER.. . . .	„ Andreu Iglesias.
COMPTADOR.	„ Joan Vilanova.
BIBLIOTECARI.	„ Antoni Aulestia.
CONSERVADOR.	„ Manel Font y Torné.

VOCALS SENSE CÀRRECH

D. Francesch Matheu.
„ Bonaventura Bassegoda.
„ Ernest Moliné y Brasés.
„ Domingo Martí y Juliá.
„ Joseph Roig y Puñed.
„ Lluís G. Ferrer-Vidal y Soler.
„ Joan Serriñá y Masferrer.

JUNTAS DE LAS SECCIONS

SECCIÓ DE LITERATURA, HISTORIA Y ANTIGUETATS

- D. Francesch Bartrina, *President*.
„ Pelegrí Casades, *Vis-president*.
„ Joseph M.ª Capella, *Secretari*.
„ Joaquím Abella, *Vis-secretari*.
„ Jascinto Torres, *Revisor de Comptes*.
„ Pompeu Fabra, *Vocal de la Comissió de Biblioteca*.
„ Francesch Matheu, *Vocal pera la Directiva*.
„ Antoni Aulestia, *Id., id.*

SECCIÓ DE BELLAS ARTS

- D. Ramon Casas, *President*.
„ Lluís de Oriola Cortada, *Vis-president*.
„ Joan Gay, *Secretari*.
„ Manel de Montoliu, *Vis-secretari*.
„ Joan Pellicer y Montseny, *Revisor de Comptes*.
„ Agustí Massana, *Vocal de la Comissió de Biblioteca*.
„ Bonaventura Bassegoda, *Vocal pera la Directiva*.
„ Antoni M.ª Gallissá, *Id., id.*

SECCIÓ DE CIENCIAS MORALES Y POLÍTICAS

- D. Lluís Durán y Ventosa, *President*.
„ Joan Garriga y Massó, *Vis-president*.
„ Francesch Rodón, *Secretari*.

- D. , *Vis-secretari.*
„ Joseph Fluviá, *Revisor de Comptes.*
„ Guillém A. Tell, *Vocal de la Comissió de Biblioteca.*
„ Ernest Moliné y Brasés, *Vocal pera la Directiva.*
„ Joaquím Giralt y Verdaguer, *Id., id.*

SECCIÓ DE CIENCIAS EXACTAS

- D. Lluís M.ª Vidal, *President.*
„ Lluís Cortés y Aguiló, *Vis-president.*
„ Lluís Esquerra, *Secretari.*
„ Hermenegild Puig, *Vis-secretari.*
„ Adolf Damians, *Revisor de Comptes.*
„ Cristófol Fraginalls, *Vocal de la Comissió de Biblioteca.*
„ Domingo Martí y Juliá, *Vocal pera la Directiva.*
„ Manel Font, *Id., id.*

SECCIÓ D'AGRICULTURA

- D. Casimir Brugués, *President.*
„ Joseph Burell, *Vis-president.*
„ Eusebi Fina, *Secretari.*
„ Manel Castellá, *Vis-secretari.*
„ Santiago Basté, *Revisor de Comptes.*
„ Joseph Baltá, *Vocal de la Comissió de Biblioteca.*
„ Joseph Roig y Puñed, *Vocal pera la Directiva.*
„ Joan Vilanova, *Id., id.*

SECCIÓ D'INDUSTRIA

- D. Joan Romaní y Puigdengolas, *President.*
„ Juli Vintró, *Vis-president.*
„ Joseph Galbany, *Secretari.*

- D. Juli Paluzie, *Vis-secretari*.
„ Joan Cancio, *Revisor de Comptes*.
„ Joaquim Rivera, *Vocal de la Comissió de Biblioteca*.
„ Lluís G. Ferrer-Vidal y Soler, *Vocal pera la Directiva*.
„ Carles Llussá, *Id., id.*

SECCIÓ DE COMERS

- D. Joseph M.ª Sabater, *President*.
„ Sixt Quintana, *Vis-president*.
„ Bernat Maliaño, *Secretari*.
„ Joseph Palaudarias, *Vis-secretari*.
„ Pere Blanch y Gasch, *Revisor de Comptes*.
„ Lluís M.ª Angelon, *Vocal de la Comissió de Biblioteca*.
„ Joan Serriñá y Masferrer, *Vocal pera la Directiva*.
„ Andreu Iglesias, *Id., id.*

VETLLADA

CELEBRADA'L DIA 24 DE MARS DE 1900

No haventse pogut celebrar á son degut temps la sessió inaugural per la ausencia obligada del senyor President don Lluís Domenech y Montaner, tingué lloch lo dia 24 de Mars de 1900 una vetllada pera suplir la falta de la inaugural y en ella doná compte dels travalls del curs anterior lo senyor Secretari don Joseph Rogent y Pedrosa ab lo següent parlament.

MINISTERIO DE CULTURA

SENYORS:

PER segona vegada'm correspon donarvos compte de la tasca realisada per l'Ateneu. Lo molt profitós que ha sigut lo curs passat será causa de que la present ressenya no sigui tant breu com jo desitjaria y com demanan la consideració que os dech y l'ansia justificada que devéu tenir per escoltar l'autorisada veu de nostre digníssim President.

La vida del Ateneu durant l'any passat s'ha vist fortament influhida per las circunstancias excepcionals y sense precedents per que passa'l país. L'estat de preocupació general que hi havia tant per indagar las causas del desastre com per buscar camíns y esferas novas per encarrilar l'activitat del Estat á fi de cambiar lo seu modo d'esser, se troba reflectat tant en lo que podríam dirne la vida científica, literaria y artística del Ateneu, com en los actes realisats per la Junta Directiva.

Bon comensament de curs va esser la oració inaugural llegida per nostre President senyor Domenech. Demostrant l'afirmació de que Catalunya per figurar al costat dels pobles moderns més avansats deu conservar y robustir, cada día més, la seva personalitat propia, estudiá á fons las condiciones del nostre poble y la manera com en lo seu desenrotllo va esser absorvit per influencias extranyas. Estich segur de que no s' haurá esborrat encare de la vostra memoria l'impresió d'aquella pintura de la política espanyola en los temps de sa dita grandesa. Aquella profusió de citas, aquellas semblansas y analogías entre'ls desastres que alashoras eran calents encare y'ls de sigles endarrera magistralment evocats. D'aquell treball brotava una conclusió y era l'afirmació de que l'uniformitat espanyola era impossible y que Catalunya devía per forza expandir la seva personalitat no consentint fusions de cap mena.

Si fondo va anar lo senyor Domenech en buscar l'origen y solució del problema, més fondo va anar encare'l doctor Robert en la seva aplaudida conferencia sobre la Rassa Catalana. Lo senyor Domenech treya las ensenyansas y consecuencias de la historia; lo doctor Robert las treya de la naturalesa.

Una sola conferencia va donar y es d'esperar que en lo present curs acabarà aquell estudi que, á judicar per lo comensament que coneixém, resultarà digne del eminent doctor, orgull de la nostra terra.

Digne baix tots conceptes de la fama que ha guanyat lo nostre paysá'l doctor Moliner, de Valencia, va esser la conferencia sobre'l tema: *De la Medicina Social en relació ab los Sanatoris*, donantnos una descripció del de Porta-Coeli, qual conferencia va esser aplaudida com era de justicia.

En las seccions se va treballar com de costúm y no donaré detalls per no cansar la vostra atenció,

pero cal remarcar, per ser una de las més notables que registran los anals d'aquesta casa, la discussió que tingué lloch en la secció de medicina sobre la *Enseñanza Médica en España*. Es digne d'observar qu'en aquesta discussió s'empleá per la majoría dels oradors la nostra hermosa llengua, rompent convencionalismes ridícols que'ns han privat durant molts anys d'expressarse cadascú com millor podia darse á entendre, lo que, per altra part, no portá cap inconvenient, ja que tots los que intervingueren en la discussió eran gent d'extremada cultura y que, per lo tant, entenían perfectament l'idioma catalá. La circumstancia d'haverse imprés y repartit als socis la ponencia y resúm de la discussió del doctor Coll y Bofill, fa que no m'extengui més en aquest punt.

Dech fer també especial menció de la lectura feta per en Santiago Rusiñol d'alguns capítols del seu conegut llibre *Fulls de la Vida*, obra plena de sentiment y fina observació.

Y per últim no puch passar en silenci las vetlladas musicals que varen tenir lloch durant lo curs passat, posant ben de manifest lo gran desenrotllo á que ha arribat lo renaixement de la música entre nosaltres.

L'any passat vaig donarvos compte de que s'havía després l'Ateneu de tots los valors moviliaris que tenía, dipositant son import en plata en lo Banc de Barcelona. Firmada la pau y desapareguts los temors que motivaren tan radical determinació, la Junta Directiva va creure que no devía tenir per més temps improductiu aquell capital y acordá sa inversió en la següent forma:

160 obligacions no hipotecarias del ferro-carril de T. á B. y F., important, inclós corretatje, 64.283 pessetas y 50 céntims; 100.000 pessetas de quatre per cent interior, important 62.977 pessetas y 90 céntims, y 230 obligacions del ferro-carril y minas de Sant Joan de las Abadesas, important 68.123 pes-

setas 22 céntims, que sumadas donan un total de 195.384 pessetas y 62 céntims. Aquests valors varen ser també dipositats al Banch de Barcelona.

L'haverse privat per algun temps dels interessos del capital de que he parlat, va fer que la situació económic del Ateneu se'n ressentís, pero aixó no deu ser motiu d'alarma, puig va ser una cosa purament momentánea.

Lo dia 10 de Janer del any passat l'Ateneu va convocar un concurs per l'adopció d'un sello, havent obtingut lo premi D. Francisco Flos y Calcat y accésits los senyors D. Joseph Triadó, D. Francesch Gosé, D. Aureli Campmany y D. Joan Pellicer y Montseny.

Atesas las circunstancias per que va passar lo país, era de témer una disminució en lo número de socis, mes per sort no va esser aixís, sino que s'ha notat un petit augment ab referencia al any passat.

Las baixas que hi ha hagut, y aquestas sí que son verament sensibles, son las dels companys que'ns han deixat pera no tornar, y que son:

- D. Francisco Miquel y Badía.
- » Joseph Vallhonestá.
- » Eduart Vidal y Valenciano.
- » Pere de Sotolongó.
- » Joan Sardá.
- » Camilo Oliveras.
- » Avelí Conte.
- » Pere Estela.
- » Joseph Muntaner.
- » Miquel Tornabells.
- » Gustau Schiekedanse.
- » Manel Aranda.
- » Lluís de Barnola.

L'Ateneu ha sigut sempre, y es encare, camp neutral en lo que hi caben y s'hi mouhen totas las

ideas, totes las opinions, per oposadas que sían, y aquestas diferencias, despulladas de tot fanatisme, son las que li han donat forsa y han fet que la nostra societat anés sempre prosperant. Mes per diferentas que siguin las ideas, en cada periodo's troba un fondo comú á totes ellas, qu'es lo que reflecta l'estat de cultura en un moment històrich determinat, y aquest fondo comú ve á ser lo motllo en que's buyda l'organisació de las societats com la nostra. Per aquesta rahó l'Ateneu va cambiar los seus Estatuts, ja que'ls que tenia no responían de cap de las maneras á las necessitats d'are.

Inspirantse en aquest criteri la Junta Directiva va practicar durant l'any passat una sèrie d'actes que casibé's pot dir qu'eran imposats per las circumstancias, creyent sempre respondre á lo qu'eran las aspiracions generals dels socis, fent complerta abstracció de tota idea de partit ó banderia. Jo crech, senyors, que la Directiva va cumplir las aspiracions de tots, ja que, apart de que'ls acorts varen ser sempre presos per unanimitat, los actes qu'aquella va fer no varen motivar cap protesta d'importancia.

A n'aquest criteri varen obehir los telegramas que's varen dirigir al President del Consell de Ministres en 4 y 5 d'Agost de 1898. En lo primer demanava al Govern que no establís l'impost sobre l'exportació de productes elaborats, y en lo segon, que, pera obtenir la pau, se fessin tots los sacrificis de territoris necessaris á fí de no imposar al país nous sacrificis de sang y de diners; que no's tractés de sostenir ó restablir per la forsa l'administració espanyola en las possessions que tal volta's poguessin conservar; que no s'interrompeixin las relacions d'amistat ab las colonias que deixavan de perteneixer á Espanya y que's procurés lograr d'ellas tractats comercials que assegurin mercats á nostras industrias y donguessin per resultat establir en nostre

país los mercats europeus dels productes de las nostras antigas colonias.

També va creure la Directiva que debía felicitar al Ministre de Gracia y Justicia senyor Duran y Bas per son decret sobre Codificació del Dret Civil catalá y per las propostas dels senyors Bisbes de Barcelona y de Vich, significantli que en tots dos assumptos havia interpretat las aspiracions de Catalunya.

Al comensament del curs passat tot eran nebulositats é incertituts pera aquells que's preocupavan de la situació del país y aixó va promoure un agrupament de las forsas més importants de Barcelona, secundadas per valiosíssims elements de forsa, qual fi no era altre que procurar la verdadera regeneració del país. La pèrdua de las colonias representava la bancarrota de la política castellana que en quatre sigles ha liquidat tot lo quantiós patrimoni que avans posseía Espanya; per aixó, si's volía que aquesta no desaparegués com Estat, devían venir ideas y gent nova á regenerarla, devía deixarse tota política de ficcions y acceptar las cosas tal com la historia las ha elaborat.

Un moviment espontani va operarse á Catalunya y especialment en nostra ciutat, la agrupació de las que's diuhen forsas vivas á fi de buscar medis pera resoldre los numerosos conflictes que's plantejaren y apuntalar de moment l'edifici que amenassava enderrocarse.

La Económica Barcelonesa d'Amichs del País, l'Institut Catalá de Sant Isidro, lo Foment del Treball Nacional, la Lliga de Defensa Industrial y Comercial y l'Ateneu van reunir-se representadas per sos respectius presidents redactant lo missatge que va ser entregat á la Reyna en Novembre de 1898 y que no extracto per ser de sobras conegut.

Desde alashoras los cinch presidents de las socié-

tats expressadas van constituhir una especie d'entitat consagrada á la defensa de lo que consideravan interessos vitals de la nostra regi6 y d'Espanya y en la memoria de tots nosaltres est6n encare'ls importants actes que van practicar.

Crech haver donat una idea de lo que va ser la vida del Ateneu durant l'any passat.

HE DIT.

MINISTERIO DE CULTURA

MINISTERIO
DE CULTURA

Després de la present ressenya, lo senyor President doná una conferencia sobre la *Personalitat de Catalunya en la Civilisació*.

LO SECRETARI GENERAL,
Joaquím Giralt y Verdagner

V.º B.º
LO PRESIDENT,
Lluís Domenech